

Het muzikaal zelfbeeld van de groepsleerkracht

Evert Bisschop Boele, Elizabeth Kooy
3e Onderzoeksmiddag Kunsteducatie HG, 2-11-2015

Proefplein Cultuureducatie: Het muzikaal zelfbeeld van de groepsleerkracht

Cursus 19 <u>61/19 62</u>		Klasse <u>2</u>		
VAKKEN	I	II	III	Opmerkingen
Lezen	8	8	8	Bewoerd naar klas 3.
Schrijven	7	6½	7	
Rekenen	7½	7½	7½	
Ned. Taal	7½	7½	7½	
Vaderl. Gesch.				
Aardrijkskunde				
Kennis der Natuur				
Zingen	7	7	7	
Tekenen	7	7	7½	
Lich. Oefening	7	7	7	
Handwerk ^{Handarbeid}	6½	7½	7½	
Gedrag	8	8	8	Handtekening van Vader, Moeder of Verzorger,
Vlijt	7½	8	8	I <u>H. Beemin</u> II <u>H. Beemin</u> III <u>H. Beemin</u>
Verzuimde schooltijden				

Het hoofd der school, [Signature] De onderwijzer(es) der klasse, W. J. J. J.

Cursus 19 <u>62/19 63</u>		Klasse <u>3</u>		
VAKKEN	I	II	III	Opmerkingen
Lezen	8	8	8	Bewoerd naar klas 4
Schrijven	7	7	7	
Rekenen	7½	7½	7½	
Ned. Taal	7	7	7	
Vaderl. Gesch.				
Aardrijkskunde				
Kennis der Natuur				
Zingen	8	8	8	
Tekenen	7½	7½	7½	
Lich. Oefening	8	8	8	
Handwerk ^{Handarbeid}	7	7	7	
Gedrag	8	8	8	Handtekening van Vader, Moeder of Verzorger,
Vlijt	8	8	8	I <u>H. Beemin</u> II <u>H. Beemin</u> III <u>H. Beemin</u>
Verzuimde schooltijden				

Het hoofd der school, [Signature] De onderwijzer(es) der klasse, [Signature]

“Orkesten van nu, van waarde voor de toekomst”

ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding.’ De symfonieorkesten zijn daarin partner van de overheid.

... de rol van orkesten daarbij verandert ...

De samenleving is in beweging; kunst en cultuur nemen een andere, minder vanzelfsprekende plaats in dan 25 jaar geleden. Muziek maakte voordien via kerk, school of gezin vaker en vanzelfsprekender deel uit van onze opvoeding. De Nederlandse bevolking is de laatste decennia diverser geworden. De kunsten, de cultuur en de cultuurconsumptie veranderen, vaak in hoog tempo. Daarnaast is muziekeducatie nu vrijwel verdwenen uit het reguliere onderwijs. Het aanbod van muziekscholen verschaalde en actieve muziekbeoefening werd door afgenomen subsidies duurder en daardoor minder bereikbaar voor kinderen en jongeren. Dat betekent gelukkig niet dat jongeren minder muziek luisteren, maar wel dat ze geen basis in muziekgeschiedenis meekrijgen en hun oren

Sardes/Oberon – “Monitor Cultuuronderwijs po 2013-2014”

verhouding het grootst wordt ingeschat, maar het gaat dan nog maar om slechts een derde van de groepsleerkrachten in ruime mate deskundig is volgens de scholen. Minder dan 14% van de scholen vindt dat leerkrachten in grote mate deskundig zijn voor het geven van muziekonderwijs. Voor dans en drama liggen die percentages nog lager. Desondanks krijgen bij- en nascholing en studiedagen op het gebied van cultuuronderwijs niet veel aandacht. We signaleren wel een tendens om de vakleerkrachten in te zetten voor deskundigheidsbevordering van de groepsleerkrachten. De groepsleerkrachten zijn op de helft van de scholen met een muziekdocent verplicht aanwezig bij de lessen. We weten niet wat de precieze reden hiervoor is, maar het zou kunnen dat de directie hoopt dat de leerkrachten hierdoor de ‘kunst afkijken’. Ook vinden de scholen dat de culturele instellingen of individuele kunstenaars waar zij mee samenwerken een positieve invloed hebben op de deskundigheid van leerkrachten

Afstudeerartikel DoMu Jan-Willem van Hees (2015)

nieuwe manier ullen (expressie). De steer in de klas wordt bevorderd dankzij een geslaagde muziekles. Kinderen worden vrolijk en ontspannen en het zelfvertrouwen neemt toe.

4.4 Tussentijdse conclusie

De drie aspecten die uit hoofdstuk 3 naar voren kwamen, zijn in de enquêtevragen verwerkt en zijn onder een grotere groep mensen getoetst.

Wat opvalt aan het aspect competentie, is dat veel respondenten aangeven zich voldoende competent te voelen om muziekles te geven, maar toch liever een vakleerkracht in de klas hebben.

Alle respondenten gaven aan muziek belangrijk te vinden en er wordt positief gesproken over muziek in de klas. Vrijwel alle respondenten gebruiken muziek op een bepaalde manier in de klas. Liedjes worden gebruikt bij andere vakken zoals wereldoriëntatie of rekenen, omdat leerkrachten merken dat leerlingen hierdoor meer plezier beleven aan het leren en dat de stof sneller binnenkomt.

De respondenten zijn over het algemeen minder tevreden over de omgang met muziek op hun school. Het krijgt niet voldoende ruimte.

Dissertatie Evert Bisschop Boele (2013)

The uses and functions of music do not take place in a neutral domain. They are to be considered as ‘shared and disputed ways of doing and talking’, as expressing shared and disputed cultural codes which form the socially standardized *and* socially standardizing cultural contexts in which individuals function. This cultural context of the uses and functions of music is described in a third compartment of this study. I described how three cultural codes seem to be shared amongst many (though not all) of my interviewees, together forming **the ‘supercode’¹ of the music specialist:**

- the code of playing an instrument as the central form of musical behavior;
- the code of craftsmanship as the essential basis when playing an instrument;
- and the code of musicality, often defined in terms of talent.

These three more general codes are combined with two further codes to form the highly specific and culturally hegemonic musical subject culture of art music, thus forming the following amalgam:

- music is a specialism; it is the craft of playing an instrument by talented individuals;
- this craftsmanship must be combined with expressivity;
- through this form of specialized expression musical objects come into being which represent the ideal realm of the artistic.

Hypothese

Onze cultuur heeft muziek tot een specialisme gemaakt.

Groepsleerkrachten meten zichzelf af aan het ideaaltype van de muzikspecialist.

Dat staat hen in de weg om zelf muziekonderwijs te geven.

Vraag

Wat is het muzikaal zelfbeeld van de groepsleerkracht?

Veel onderzoek kwantitatief.
Weinig ruimte voor verhaal.
Waarom doen ze wat ze doen.

Onderzoek in Australië

> vragenlijsten > daarna 'inzoomen' op 24 personen > 3 jaar later 5
personen

Conclusie: Muziekonderwijs gebaat bij trainen self-efficacy van leerkrachten. Door middel van positieve ervaringen op te laten doen. Kunst-adviseurs aanstellen die hierbij kunnen helpen.

Werkwijze interessant:
Muzikaal zelfbeeld onderzoeken door indirecte
vragen.
Laten vertellen.

Eigen methode

- narratief / laten vertellen
- interne navraag
- externe navraag

Maar allereerst: mensen vinden die geïnterviewd willen worden.

Lastig.

Door eigen kieskeurigheid:

- Niet alleen mensen die erg actief zijn met muziek.
- Mensen die momenteel voor de klas staan (geen directeuren).

Door bereidwilligheid:

- Laag. Behalve bij leerkrachten die het belangrijk vinden.
- Scholen geven niet graag contactgegevens, leraren moeilijk te bereiken. Via e-mail weinig reactie.

Eerste interview

Vrouw, rond 45.

'Van huis uit': actief met muziek in verschillende vormen.

'open houding'.

Muziek in de klas: “Vind ik het engste om te geven.”

Vindt zichzelf niet muzikaal. Term die past bij talent en
“mensen die echt wat kunnen”.

Tweede interview

e.h.bisschop.boele@pl.hanze.nl

e.kooy@pl.hanze.nl

www.lifelonglearninginmusic.org